

Andet Afsnit.

Universitetets, Kommunitetets og den polytekniske Læreanstalts økonomiske Anliggender.

A. Almindelige Bestemmelser og Forhandlinger samt Afgjørelser af enkelte Tilfælde.

1. Konverteringen af Almanakpriserne m. m.

Overgangen til den nye Regningsenhed efter Møntloven af 23. Maj 1873 nødvendiggjorde en Forandring af flere af de tidligere Salgspriser for de paa Universitetets eget Forlag udkommende Almanakker og Kalendere, da en nøjagtig Omsætning vilde give Beløb, som ikke vilde svare til nogen gangbar Mønt. Da derhos Forandringer paa andre Punkter af praktiske Hensyn maatte anses for ønskelige, indgav Komiteen for Almanakkens Udgivelse og Forhandling (Professor astronomiæ d'Arrest og Universitetets Kvæstor, Justitsraad Gede) under 6. Marts 1874 til Konsistorium en udførlig Indstilling om en Omsætning af Prisen for de af Universitetet udgivne og af Afgiften for de med Universitetets Tilladelse udgivne Almanakker og Kalendere.

Uagtet Pengenes Værdi var sunket betydeligt, siden Prisen paa de forskellige Almanakker blev fastsat, og uagtet Udgifterne ved Udgivelsen, navnlig til Papir, vare stegne en Del, ansaa Komiteen det dog for meget utilraadeligt nu at forhøje Prisen, dels fordi det formentlig var mindre passende, at det offentlige benyttede Møntovergangen til en Prisforhøjelse, naar en forøget Indtægt ikke ligefrem var nødvendig, dels fordi man ikke burde bidrage til at fremkalde en mulig Dadel over, at det særdeles værdifulde Almanakprivilegium benyttedes til yderligere Berieselser paa Befolkningens Bekostning. Dertil kom endnu, at navnlig de private Kalendere i de senere Aar havde taget et saadant Opsving, at Universitetets Indtægt langt oversteg, hvad den udgjorde, da de tidligere Priser bleve bestemte. Komiteen udtalte derfor, at en Afrunding af Priserne burde ske ned efter, om end Universitetet derved vilde lide et Tab, hvilket dog paa den anden Side ikke burde være større end nødvendigt for Afrundingens Skyld. Den gennemgik derefter de forskellige Kalendere.

I. De paa Universitetets Forlag udkommende.

Den almindelige danske Almanak, der gav Hovedindtægten, solgtes i et Antal af omtrent 145,000 Exemplarer aarlig. Prisen var i Tidens Løb blevet forøget, senest ved kgl. Resol. af 8. Marts 1833, fra hvilken Tid Almanakken, der tidligere kun bestod af 1 Ark, blev udvidet til $1\frac{1}{2}$ Ark. Uden Forhøjelse i Prisen forøgedes den senere med $\frac{1}{2}$ Ark (Selmers Aarbog for 1844 S. 41) og udgjorde saaledes nu 2 Ark, der solgtes uhæftet for $7\frac{1}{2}$ Sk. pr. Expl. Den Gyldendalske Boghandel, der var Almanakkens Hovedforhandler, oppebar baade for denne og alle de øvrige Almanakker og Kalendere, hvad enten de udkom paa Universitetets Forlag eller udgaves af private, 25 pCt., men var pligtig til ved Parti-Indkjøb af mindst 50 Expl. atter at afgive 20 pCt.

Prisen paa en uhæftet Almanak var altsaa..... $7\frac{1}{2}$ Sk.

Herfra Rabat 20 pCt. ved Parti-Indkjøb..... $1\frac{1}{2}$ -

Netto Salgspris.... 6 Sk.

Fradroges end videre de Hovedforhandlerne tilkommende 5 pCt. „ $\frac{3}{8}$ -

fik Universitetet.... $5\frac{5}{8}$ Sk.,

der dog hverken her eller ved de andre Almanakker var Netto-Indtægt eller Overskud, da der herfra maatte drages Udgifterne til Papir, Trykning, Stempling, Honorar m. v. Omsattes Salgsprisen for et uhæftet Exemplar $7\frac{1}{2}$ Sk. i ny Mønt, udkom $15\frac{5}{8}$ Øre, som Komiteen foreslog afrundet til 15 Ø. eller ved Parti-Indkjøb efter Fradrag af 20 pCt..... 3 -

til Netto-Salgspris.... 12 Ø.

Forholdet mellem den hidtil værende og tilkommende Indtægt blev da følgende:

145,000 Expl. à $7\frac{1}{2}$ Sk. 11,328 Rd. 12 Sk.

Herfra i alt 25 pCt. 2,832 — 3 -

8,496 Rd. 9 Sk.

145,000 Expl. à 15 Ø.... 21,750 Kr. = 10,875 Rd. „ Sk.

÷ 25 pCt. = 2,718 — 72 -

8,156 — 24 -

Aarligt Tab... 339 Rd. 81 Sk.

Den islandske Oversættelse af den danske Almanak, som kun var af 1 Arks Størrelse, solgtes uhæftet for 5 Sk., ved Parti-Indkjøb (efter Fradrag af 20 pCt.) for 4 Sk. Oplaget var i Reglen kun 6000 Expl. Den nuværende Pris 5 Sk. svarede til $10\frac{5}{12}$ Ø., som foresloges afrundet til 10 Ø og ved Parti-Indkjøb (efter Fradrag af 20 pCt.) 8 Ø., hvorved det hele Tab kun vilde blive 9 Rd. 36 Sk.

Den store Kontor-Kalender, hvoraf kun solgtes c. 400 Expl., kostede 8 Sk., ved Parti-Indkjøb (÷ 20 pCt. Rabat $1\frac{3}{5}$ Sk.) $6\frac{2}{5}$ Sk. 8 Sk. svarede i Krønement til $16\frac{2}{3}$ Ø., der foresloges nedsat til 15 Ø., Netto (÷ 20 pCt. 3 Ø.) 12 Ø.), hvilket kun gav et Tab af 2 Rd. 48 Sk.

Den lille Kontor-Kalender (Huskalenderen), hvoraf der i Reglen solgtes 13,500 Expl., kostede 4 Sk., ved Parti-Indkjøb (÷ 20 pCt. Rabat $\frac{4}{5}$ Sk.) $3\frac{1}{5}$ Sk. Nedsatte man Prisen, der, omsat efter Møntloven, blev $8\frac{1}{3}$ Ø. til 5 Ø., vilde Indtægten stille sig saaledes:

13,500 Expl. à 4 Sk.	562 Rd. 48 Sk.
÷ 25 pCt. i alt....	140 — 60 -
	421 Rd. 84 Sk.

13,500 Expl. à 5 Ø.....	675 Kr. „ Ø.
÷ 25 pCt....	168 — 75 -
	506 Kr. 25 Ø. = 253 — 12 -

Tab.... 168 Rd. 72 Sk.

Men skulde Huskalenderen kun koste 5 Øre, kunde der ikke forlanges en større Afgift af de mange private Kalendere, af hvilke der nu svaredes 4 Sk., og man kunde da ej heller med Billighed fordre mere end $2\frac{1}{2}$ Ø. af de af private udgivne Dagfortegnelser, af hvilke der svaredes 2 Sk. Den Forskjel, der herefter vilde fremkomme, vilde da blive følgende:

17,740 Kalendere à 4 Sk.	739 Rd. 16 Sk.
÷ 25 pCt....	184 — 76 -
	554 Rd. 36 Sk.

27,118 Daglister à 2 Sk.	564 Rd. 92 Sk.
÷ 25 pCt. 141 — 23 -	
	423 — 69 -

17,740 Kalendere à 5 Ø... 887 Kr. „ Ø.	
÷ 25 pCt.... 221 — 75 -	
	665 Kr. 25 Ø. = 332 Rd. 60 Sk.

27,118 Daglister à $2\frac{1}{2}$ Ø. 677 — 95 -	
÷ 25 pCt.... 169 — 49 -	
	508 Kr. 46 Ø. = 254 — 22 -

536 — 82 -

Tab... 390 Rd. 23 Sk.

lagt til Tabet paa Huskalenderen.....	168 — 72 -
	I alt .. 558 Rd. 95 Sk.

Der kunde derfor formentlig ikke være Tale om at sætte Prisen saa lavt. Snarere kunde der i dette enkelte Tilfælde være Grund til at afrunde de $8\frac{1}{3}$ Ø. op efter til 10 Ø., hvad der af praktiske Hensyn vilde være tilraadeligt, fordi det vilde lette Regningen med Mellemandlerne, og hvorved der vilde fremkomme en Merindtægt af 84 Rd. 36 Sk. Men Komiteen henstillede dog, om det ikke ogsaa i dette Tilfælde vilde være rettest at afrunde ned efter og sætte Prisen til 8 Ø.; Tabet herved vilde være 16 Rd. 84 Sk.

Skrivekalenderen eller daglig Lommebog kostede uindbundet 48 Sk. og ved Parti-Indkjøb ($\div$ 20 pCt. Rabat $9\frac{3}{5}$ Sk.) $38\frac{2}{5}$ Sk. Da der kun solgtes c. 100 Stkr. aarlig, og Universitetet havde et aarligt Tab af 21 Rd. 64 Sk. ved Udgivelsen, burde enten Prisen forhøjes til 1 Kr. 50 Ø. og ved Parti-Indkjøb ($\div$ 20 pCt. Rabat 30 Ø.) 1 Kr. 20 Ø., hvorved Tabet paa det nærmeste vilde blive dækket, eller Udgivelsen ophøre, hvilket Komiteen foreslog, især da der af private blev udgivet noget tilsvarende mod sædvanlig Afgift.

Skrive- og Rejsekalenderen, hvoraf solgtes c. 1500 Expl. kostede uindbundet 24 Sk., ved Parti-Indkjøb ($\div$ 20 pCt. Rabat $4\frac{4}{5}$ Sk.) $19\frac{1}{5}$ Sk., hvilket nøjagtig

svarede til 50 Ø. og ($\div 20$ pCt.) 40 Ø. Fradrogenes Forhandlernes 5 pCt. tillige i de 24 Sk., udkom i Netto-Indtægt 18 Sk., eller for 1500 Expl. 281 Rd. 24 Sk.; men da Udgiften var 430 — 80 —

var Tabet.... 149 Rd. 56 Sk.

Imidlertid forekom det Komiteen at ville være rettest at forhøje Prisen for denne Almanak, der i de 12 sidste Aar havde modtaget en Forøgelse af 2 Duodez Ark, uden at dette havde medført nogen Prisstigning, idet den da ansaa det for hensigtsmæssigst, saafremt daglig Lommebog skulde ophøre, at optage dennes væsentligste Indhold i Skrive- og Rejsekalenderen. Den foreslog Prisen ansat til 1 Kr., ved Parti-Indkjøb ($\div 20$ pCt.) 80 Ø.; Universitetets Netto-Indtægt vilde, efter Fradrag af Forhandlernes 5 pCt., blive 75 Ø. Indtægten vilde da for 1500 Expl. à 75 Ø. blive 1125 Kr. eller 562 Rd. 24 Sk. Udgiften 430 Rd. 80 Sk. vilde forøges med c. 20 Rd., altsaa blive 450 — 80 —

111 Rd. 40 Sk.

Beregne man heraf som Indtægt af Privilegiet for 1500 Almanakker à $4\frac{1}{2}$ Sk. Netto (samme Indtægt som af den almindelige Almanak) 70 Rd. 30 Sk., vilde der til fremtidig Udvidelse, navnlig ved den aarlige Tilvæxt i Postefterretningerne fremkomme et Overskud af 41 Rd. 10 Sk.

II. De af private udgivne Almanakker.

Størrelsen af den Afgift, som deraf betingedes, var afhængig af, hvor meget man ønskede optaget af de paa Universitetets Forlag udgivne Almanakker. Saaledes betaltes 6 Sk pr. Expl, naar hele den almindelige danske Almanak med Markedsfortegnelsen m. m. optoges, 4 Sk., naar der optoges, hvad der indeholdtes i Huskalenderen og 2 Sk. for Dagfortegnelser med Angivelse af Helligdagene. I disse Afgifter fradrogenes den sædvanlige Rabat 20 pCt., som tilfaldt Udgi-verne, der saaledes for Tiden betalte Værdien af Øre:

$$\begin{array}{rccccccc} \text{henholdsvis....} & 12\frac{1}{2} & \dots & 8\frac{1}{3} & \dots & 4\frac{1}{6} & \\ \div 20 \text{ pCt.} & 2\frac{1}{2} & \dots & 1\frac{2}{3} & \dots & \text{,,}\frac{5}{6} & \\ \hline \text{Netto...} & 10 & \dots & 6\frac{2}{3} & \dots & 3\frac{1}{3}. & \end{array}$$

Skulde derimod Afgiften omsættes paa den Maade, som ved Montloven var bestemt for Overgangstiden, vilde den blive i Øre

$$\begin{array}{rccccccc} & 12 & \dots & 8 & \dots & 4 & \\ \div 20 \text{ pCt.} & 2\frac{2}{5} & \dots & 1\frac{3}{5} & \dots & \text{,,}\frac{4}{5} & \\ \hline \text{Netto...} & 9\frac{3}{5} & \dots & 6\frac{2}{5} & \dots & 3\frac{1}{5} & \end{array}$$

Hovedindtægten havde af Flinchs og Wisbechs Almanakker, af hvilke svarede en Afgift af 6 Sk., eller, efter Fradrag af Rabat, $4\frac{4}{5}$ Sk. = 10 Ø. af et Antal af (for 1873) 141,950 Expl. Naar herfra droges de 5 pCt., som Universitetet gav Forhandleren, udgjorde Netto-Indtægten den betydelige Sum af 6,653 Rd. 78 Sk., uagtet Udgi-verne ved Ministeriets Resolutioner af 21. Marts 1855, 17. Mai 1856 og 14. Oktbr. 1868 indtil videre havde erholdt den særlige Begunstigelse, at de, efter at have betalt Afgift af 25,000 Expl., erholdt 5,000 frit, og siden 1,000 frit for hver 5,000 betalte Expl., hvilket havde bevirket, at de for 1873 havde faaet 27,000 Expl. udleveret afgiftsfrit.

At Afgifterne af de private Almanakker blev satte til Brøkøre, vilde ingen

Betænkelighed medføre, og der vilde derfor intet være til Hinder for, at den nuværende Afgift 6 Sk., der svarede til Værdien af $12\frac{1}{2}$ Ø., efter Mønttarifen afrundedes til 12 Ø., hvilket vilde bevirke, at Afgiften, efter Fradrag af de Udgifterne tilkommende 20 pCt., kun blev $9\frac{3}{5}$ Ø. i Stedet for 10 Ø. Men dette vilde medføre et Tab for Universitetet for Wisbechs Almanak af 140 Rd. 84 Sk.

for Flinchs — 126 — 42 -

I alt. . 267 Rd. 30 Sk.,

som der ikke syntes at være tilstrækkelig Grund til at lade Universitetet bære ved Siden af alle de øvrige Nedsættelser, ikke alene fordi Udgiverne ej burde drage nogen Fordel af Møntforandringen, men ogsaa og det i Særdeleshed paa Grund af den store Begunstigelse, der allerede var indrømmet disse tvende Udgivere fremfor andre. Komiteen mente derfor, at Afgiften for disse Almanakker i alt Fald foreløbig burde blive nøjagtig af samme Værdi som hidtil, nemlig Netto 10 Ø.

Det samme Princip burde formentlig, hvis Prisen paa Huskalenderen sættes til 10 Ø., følges for de Kalendere, af hvilke der svaredes 4 Sk., og de Dagfortegnelser eller Tidstavler, af hvilke der betaltes 2 Sk., saaledes at den fremtidige Afgift blev henholdsvis $8\frac{1}{3}$ Ø. og $4\frac{1}{6}$ Ø. eller, efter Fradrag af Rabatten, $6\frac{2}{3}$ Ø. og $3\frac{1}{3}$ Ø. Blev Prisen derimod sat til 8 Ø., kunde man ikke forlange en højere Afgift af de af private udgivne Kalendere af ganske det samme Indhold, saa meget mindre som Universitetet allerede havde en lille forøget Indtægt derved, at de private selv bekostede Trykket og det rigtignok kun ganske ubetydelige Kvantum Papir, som dertil forbrugtes. Sattes Huskalenderen til 8 Ø., maatte de private Udgivere altsaa kun betale $6\frac{2}{5}$ Ø. Netto i Stedet for $6\frac{2}{3}$ Ø., hvorved efter de nuværende Oplag vilde tabes 22 Rd. 17 Sk. aarlig. Afgiften for Dagfortegnelserne burde da sættes til $3\frac{1}{5}$ Ø. Netto i Stedet for $3\frac{1}{3}$ Ø., hvilket vilde bevirke et Tab af 16 Rd. 91 Sk. Den efter disse Forslag bevirkede Mindreindtægt vilde da blive følgende:

1. Af Universitetets egne Almanakker:

a. Den almindelige danske Almanak	339 Rd. 81 Sk.
b. Den islandske Almanak	9 — 36 -
c. Den store Kontorkalender	2 — 48 -
d. Huskalenderen (8 Ø.)	16 — 84 -

Den foreslaade Merindtægt af Skrive- og Rejsekalenderen stod ikke i Forbindelse med Møntreformen.

2. Af de private Kalendere:

a. for hvilke Afgiften nu var 4 Sk.	22 — 17 -
b. af Dagfortegnelserne	16 — 91 -

I alt. . . 407 Rd. 69 Sk.

Komiteen indstillede da:

1. Prisen paa de paa Universitetets Forlag udkommende Almanakker og Kalendere fastsættes fra den Tid, den nye Regningsenhed i Henhold til Møntloven af 23. Maj 1873 indføres, for hvert Exemplar saaledes:

- for den almindelige danske Almanak uhæftet 15 Ø. (hæftet 16 Ø.)
- for den islandske Oversættelse af samme uhæftet 10 Ø. (hæftet 11 Ø.)
- for den store Kontorkalender 15 Ø.
- for den lille Kontorkalender (Huskalenderen) 8 Ø.

- e. for Skrive- og Rejsekalenderen, saaledes som den er foreslaaet uddet, uindbundet 1 Kr.

(alternativt 90 Ø.)

Af samtlige disse Almanakker og Kalendere erholder enhver ved Parti-Indkjøb af mindst 50 Expl. ligesom hidtil 20 pCt. Rabat.

2. Afgiften for de med Universitetets Tilladelse af private udgivne Almanakker og Kalendere fastsættes fra samme Tid pr. Exemplar saaledes:
 - a. naar hele den almindelige danske Almanak med Markedsfortegnelse m. v. optages 12½ Ø.
 - b. naar der kun optages, hvad der indeholdes i den af Universitetet udgivne Huskalender 8 -
 - c. for Dagfortegnelser med Angivelse af Helligdagene 4 -
 Udgiverne tilstaas ligesom hidtil 20 pCt. Rabat.

3. Udgivelsen af den paa Universitetets Forlag hidtil udkomne Skrivekalender eller daglig Lommebog ophører.

Denne Indstilling tiltraadte Konsistorium, der med Skrivelse af 13. Marts 1874 fremsendte den til Ministeriet. Under 28. s. M. bifaldt Ministeriet den, saaledes at Prisen for Rejsekalenderen sættes til 1 Kr.

— I Forbindelse hermed kan mærkes, at Konsistorium under 16. Decbr. 1874 har fastsat Konverteringen af forskellige Afgifter til Universitetet, som oppebæres ved Pedellerne, saaledes:

1. For den særskilte Prøve i Hebraisk erlægges den fastsatte Afgift for hver Examina med 1 Rd. 64 Sk. = 3 Kr. 33 Ø., hvoraf der tilkommer Universitetet 2 Kr., og Resten deles lige mellem Pedellerne. For saa vidt det disse tilfaldende Beløb ikke kan deles til en gangbar Mønt, tillægges der 1ste Pedel 1 Øre mere end 2den Pedel.
2. Af det for testimonia publica fastsatte Gebyr 24 Kr. tilfalder der 1ste Pedel 4 Kr. 67 Ø. og 2den Pedel 2 Kr. 83 Ø.
3. For Afbenyttelse af et Auditorium erlægges for Opvarmning pr. Time 20 Ø., for Belysning 50 Ø.
4. For en Blanket til testimonium paupertatis erlægges 5 Ø. og for et Forelæsningskatalog 10 Ø.

2. Om Udbetalingen af den midlertidige Lønningsforhøjelse.

Ved Skrivelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 18. Novbr. 1871 fastsættes de nærmere Regler for Udbetalingen af de ved Lønningsloven af 25. Marts 1871 bevilgede samlede Lønningssummer for Universitetet, Kommunitetet og den polytekniske Lærestalt, se Aarbogen for 1871—73 Side 312—13, i Følge hvilke det var ufordøent ved Personskifte i de paagjældende Bestillinger, naar disse ikke bleve besatte af Ministeriet selv, at indhente dettes Samtykke til fremdeles indtil videre at udbetale Lønningerne med samme Beløb som hidtil, med enkelte særlig nævnte Undtagelser. Efter at nu de samlede Lønningssummer ved Finantsloven for 1873—74 vare forhøjede med 10 pCt. og dette Tillæg var blevet

fordelt mellem Bestillingsmændene, forespurgte Kvæstor under 21. Oktbr. 1873, om denne Lønningsforhøjelse, saa længe den bevilgedes paa Finantsloven, ved Personskifte i Bestillingen tilfaldt Eftermanden. Han bemærkede i saa Henseende, at det vistnok havde været Meningen at give alle lavere Lønninger, som ikke i den seneste Tid vare regulerede, et Tillæg, hvad enten Funktionærerne vare ansatte i Overgangsstillinger eller havde opnaaet en saadan Livsstilling, hvorfra de ikke kunde vente anden Befordring eller Oprykning. Det var derfor meget ønskeligt, at Lønningerne, ligesom hidtil, bleve saa vidt muligt faste, naar der ikke kunde paavises nogen Post, som var for højt lønnet. Navnlig blandt de underordnede Personale ved de videnskabelige Samlinger og blandt Medhjælperne ved botanisk Have skete der meget hyppig Personskifte, og for de vedkommende Bestyrere, der antog disse Mænd, var det af Vigtighed forud at vide, paa hvilke Vilkaar Besættelsen kunde ske. Han indstillede derfor, at de ved Ministeriets Skrivelse af 18. Novbr. 1871 fastsatte Regler indtil videre ogsaa maatte være gjældende med Hensyn til de senere tildelte Lønningstillæg. Ministeriet meddelte imidlertid under 31. s. M., at det ansaa det for rigtigst, at der ved Personskifte i de paagjældende Bestillinger i Finantsaarets Løb kun tillagdes den ny ansatte den ledige Lønning, og at der derefter i hvert enkelt forekommende Tilfælde af Kvæstor maatte gjøres motiveret Indstilling om Anvendelsen af det den afgaaede tilstaaede Lønningstillæg. Efter en fornyet Indstilling fra Kvæstor tilskrev Ministeriet under 6. Decbr. 1873 denne, at det ikke fandt Anledning til at fravige den i dets Skrivelse af 31. Oktbr. givne Regel, men at det dog intet vilde have at erindre imod, at Lønningstillæggene, saa længe de paagjældende Summer dertil bevilgedes, ogsaa ved Personskifte maatte udbetales for efter nævnte Bestillinger, nemlig for Regentskonerne, Nattevagten, Karlen og Pigen paa Regentsen samt det Regentsportneren tilstaaede Kosttillæg for en Karl og en Pige.

3. Om Erlæggelsen af Gebyret for testimonium publicum.

Ved Univ. Fund. 7. Maj 1788 Kap. IV. § 6 og Bekj. 29. Jan. 1839 er der paalagt alle dem, der have taget Embedsexamen ved Universitetet, en Forpligtelse til, naar de i Følge kgl. Resolution ansættes i noget som helst Embede, at løse testimonium publicum og udrede det dermed forbundne Gebyr. At faa Jenne Afgift indkrævet har altid for Universitetet været forbundet med mange Vanskeligheder; Ministeriets Bistand har stadig maattet paakaldes, uden at dette dog har kunnet medføre, at Afgiften indflød sikkert og regelmæssigt i Universitetets Kasse. I en Skrivelse af 22. Maj 1855 til Ministeriet har Konsistorium udtalt sig udførligere om dette Forhold. Den omspurgte Forpligtelse, bemærkede det, maatte uden Tvivl nærmest betragtes som en Rekognition til Universitetet, som det var fundet passende ved saadan Lejlighed at paalægge de vedkommende, og naar man saa hen til de Goder, som disse havde nydt ved Universitetet, enten uden noget eller i alt Fald mod et ganske utilstrækkeligt Vederlag, foruden at mange af dem endda havde modtaget Stipendier og andre Understøttelser, kunde en saadan Præstation næppe paa nogen Maade anses som ubillig, saa lidt som den efter sin Størrelse og Udredestid syntes at kunne være trykkende. Det vilde upaatvivlelig ikke have mindste Vanskelighed med denne Indtægts ordentlige og regelmæssige Erlæggelse til Universitetet, naar blot vedkommende Embedsmænd pligtmæssig efterkom de

herhen hørende Love og Befalinger. Ingen Kandidat maa nemlig i Følge Univ. Fund. 7. Maj 1788 Kap. IV. § 6, jfr. §§ 17, 21 og 25, erholde Bestalling paa noget Embede, førend han har forevist sit testimonium publicum, og i Følge Pl. 27. Decbr. 1803 § 3 og 23. Novbr. 1827 § 8 maa atter ingen udnævnt Embedsmand tiltræde Embedets Forretninger og Indtægter, førend han har erholdt sin Bestalling. Det var derfor forlængst, saasom ved Kancelliskr. 2. April 1831 (i Reskr. Saml) og ved flere andre Lejligheder, paalagt vedkommende Embedsmænd, af hvilke Bestallingerne skulde udleveres, ikke at iværksætte en saadan Udlevering, førend det befalede testimonium publicum var blevet forevist. Men dette var idelig blevet overtraadt, uden at man derfor paa nogen Maade havde draget de vedkommende Embedsmænd til Ansvar. Konsistorium anmodede derfor Ministeriet, ved at tilstille det en Fartegnelse over Kandidater, der ikke havde løst testimonium publicum, om B myndigelse for Kvæsturen til eventuelt at sagsøge de paagjældende. Denne Bemyndigelse meddelte Ministeriet ved Skrivelse af 6. Juli 1855. Det tilføjede derhos, at det havde henledet de vedkommende Ministeriers Opmærksomhed paa, at det nærmeste Ansvar, naar Universitetet paa Grund af, at de vedkommende Embedsmænd ikke iagttog de gjældende Bestemmelser, ikke kunde erholde sit Tilgodehavend, paahvilede den Embedsmand, der under det vedkommende Ministerium havde udleveret Bestallinger, førend et testimonium publicum var blevet ham forevist.

Ved Skrivelse af 23. Maj 1873 bragte Konsistorium paa ny Sagen for Ministeriet. Det forelagde Ministeriet Lister over Kandidater, der i Aarene 1868—72 vare blevne ansatte i Embeder i Følge kgl. Resolution uden at have løst testimonium publicum, og anmodede det, idet det henholdt sig til sine Ytringer i Skrivelse af 22. Maj 1855, om at bevirke, at disse Kandidater uden Ophold indløste deres testimonium publicum. Med Hensyn til de, der allerede tidligere vare erindrede om at efterkomme deres Pligt i saa Henseende, anmodede Konsistorium om, at det maatte blive betydet dem, at der, hvis de ikke inden en forelagt kort Frist indløste Testimoniet, i Henhold til Lov 29. Marts 1873 I. § 1 Nr. 1 vilde blive truffet Foranstaltning til at foretage Udpantning for det Universitetet tilkommende Beløb, hvorhos det under Henvisning til Konsistoriums oven nævnte Skrivelse af 22. Maj 1855 og Ministeriets Skrivelse af 6. Juli s. A., indstillede, at der maatte tillægges Kvæstor Ordre til eventuelt at foranstalte det fornødne med Hensyn til Udpantningen. Konsistorium henstillede derhos, om der ikke med Hensyn til det hvert Aar temmelig betydelige Antal Kandidater, der undlod at løse testimonium publicum, maatte findes Anledning til paa ny at reservere Ansvar mod de ministerielle Embedsmænd, som udleverede Bestallingerne, førend et Testimonium var blevet forevist. Ministeriet anmodede derefter under 11. Aug. de forskjellige Ministerier om at drage Omsorg for, at de paagjældende indløste deres Testimonium, og betyde dem, der allerede tidligere vare erindrede herom, at der eventuelt vilde blive foretaget Udpantning hos dem. Kultusministeriet anmodede derhos disse forskjellige Ministerier om at paalægge den Embedsmand, som under hvert enkelt Ministerium udleverede Bestallinger, at paase, at dette ikke skete, forinden den i Bekj. 29. Jan. 1839 IV. omhandlede Forpligtelse var opfyldt. Da Finantsministeriet imidlertid ikke havde villet paatage sig nogen Forpligtelse i den nævnte Henseende, og da Loven af 29. Marts 1873 giver en let Adgang til at erholde Gebyrerne for testimonia publica inddrevne, naar Lovens Tidsfrister i saa Hen-

seende iagttages, ansaa Ministeriet det for rigtigst, at Universitetet for Fremtiden selv uden Ministeriets Mellemkomst drog Omsorg for, at de nævnte Gebyrer bleve erlagte af de paagjældende, hvorom det under 24. Oktbr. 1874 meddelte Konsistorium Underretning. I Gjensvar af denne Skrivelse bemærkede Konsistorium under 13. Novbr. næst efter, at det forstod denne Meddelelse saaledes, at der for Fremtiden ikke, som i de senere Aar, skulde indsendes Fortegnelser til Ministeriet over de Kandidater, som havde undladt at løse Testimoniet, for at disse ved Ministeriets Foranstaltning kunde blive erindrede om at efterkomme deres Pligt i saa Henseende, og for at der kunde blive meddelt Universitetets Kvæstor Ordre af Ministeriet til eventuelt at foranstalte det fornødne med Hensyn til Inddrivelsen, men at Konsistorium selv havde at sørge for den fornødne Paamindelse og umiddelbart kunde tilstille Kvæstor Fortegnelse over de Mænd, hos hvilke Gebyret skulde søges inddrevet. Herimod kunde Konsistorium intet have at erindre, og det erkjendte, at den ved Loven af 29. Marts 1873 satte Frist for Udpantningen gjorde det ønskeligt at frigjøre de dertil sigtende Foranstaltninger for alt uforment Omsvøb. Hovedsagen for Universitetet var imidlertid, at denne Indtægts ordentlige og regelmæssige Erlæggelse betryggedes. Dette stod imidlertid ikke i Universitetets Magt, fordi de gjældende Bestemmelser ikke hjemlede at afkræve den foreskrevne, som alle maatte erkjende ikke ubillige Rekognition for de Goder, de paagjældende havde nydt ved Universitetet, naar de forlode dette, men havde udsat Erlæggelsen til et Tidspunkt, hvor den forudsattes ikke at kunne være trykkende, nemlig naar den paagjældende i Følge kgl. Resolution ansattes i Embede. Den regelmæssige Erlæggelse af Afgiften kunde som Følge heraf kun sikres ved de paagjældende Ministeriers Hjælp, men vilde under den Forudsætning, at dissers Embedsmænd pligtmæssig efterkom de herhen hørende Love og Befalinger, saa at ingen Bestalling blev udleveret førend Forpligtelsen til at løse testimonium publicum var opfyldt, heller ikke have mindste Vanskelighed. Konsistorium udtalte derfor det Haab, at det fremdeles kunde gjøre Regning paa Kultusministeriets Bistand i denne Sag, saa meget mere, som der kun fra et Ministeriums Side var fremkommet Indsigelse, medens de øvrige Ministerier turde antages at være i Overensstemmelse med Kultusministeriet. Hvad Finantsministeriet angik, gjentog Konsistorium, hvad det havde anført i Skrivelse af 22. Maj 1855 om de paagjældende Embedsmænds Pligt til ikke at udlevere Embedsbestallinger, førend testimonium publicum var blevet forevist. Det maatte derfor forbeholde Universitetets Ret til i fornødent Fald at gjøre personligt Ansvar gjældende mod vedkommende Embedsmand, der havde tilsidesat denne Pligt.

Afgiften er efter den Tid indflydt sikkert og regelmæssigt. Efter Udgangen af hvert Fjerdingaar indsender 1ste Universitetspedel til Konsistorium en Fortegnelse over de Kandidater, der i Fjerdingaarets Løb ere befordrede til Embeder i Følge kgl. Resolution, uden at have løst testimonium publicum, og Referendarius drager da Omsorg for, at de afgiftspligtige indløse Testimoniet.

4. Om Fastsættelsen af Vandafgiften for den nye botaniske Have m. m.

Efter at den nye botaniske Have var taget i Brug, opstod der Spørgsmaal om, hvor stort et Vandforbrug den vilde kræve, og hvilken Afgift der herfor burde

erlægges. Paa Foranledning af Havens konstituerede Direktør, Professor Lange, udtalte Københavns Magistrat sig om det sidste Punkt i Skrivelse af 3. August 1874 til denne og krævede

1. af de Bygninger, der benyttedes til Beboelse, samme Betaling som i Loven af 30. Novbr. 1857 § 2 er fastsat for private Ejendomme;
2. for enhver Taphane, der ikke henhørte til de under Nr. 1 anførte, en aarlig Afgift af 2 Rd.;
3. for det øvrige Vandforbrug (til Springvand, Dampkjedler, Havevanding m. m.) en Betaling af indtil videre 4 Mk. pr. 100 Tdr. Vand;
4. for ufiltreret Vand direkte fra Søerne indtil videre 1 Mk. pr. 100 Tdr. Vand.

Magistraten tilføjede derhos, at da Ministeriet tidligere havde gjort gjældende, at Betalingen for saadant Vandforbrug i Henhold til Loven af 30. Novbr. 1857 § 5 skulde fastsættes efter Overenskomst mellem Ministeriet og Magistraten, maatte der, forinden Tilladelse til Vandindlægget kunde gives, erhverves en skriftlig Tilstaaelse fra Ministeriet om, at det paa Universitetets Vegne gik ind paa den forlangte Betaling. Sagen blev derfor af den konstituerede Direktør forelagt Ministeriet, der herover begjærede Kvæstors Erklæring.

Kvæstor erklærede sig under 18. Septbr. 1874 enig i de under Nr. 1 og 2 forlangte Afgifter, hvorimod han med Hensyn til Afgifterne under Nr. 3 og 4 udtalte, at de maatte anses for uforholdsmæssig høje. Efter en af Stadens Vandinspektør anstillet Beregning vilde det aarlige Forbrug i Forhold til den paatænkte Benyttelse af de forskjellige Vandledninger blive følgende:

1. Filtreret Vand:

a. Springvandet i Haven, naar Sidestraalerne aflukkedes og naar den større Straale kun benyttedes 9 Timer ugentlig i Sommermaanederne	25,000 Tdr.
b. Akvariet, naar Vandhanerne vare aabne 2 Timer daglig i 200 Dage	13,000 -
c. Det lille Springvand i Palmehuset, naar det antoges virksomt 3 Timer daglig om Sommeren og 1 Time daglig om Vinteren.....	13,000 -
d. Til Dampkjedlerne.....	5,000 -
	56,000 Tdr.,

som vilde koste, à 64 Sk. pr. 100 Tdr. 373 Rd. 32 Sk.

2. Ufiltreret Vand fra Søerne, 77,000 Tdr. aarlig à 16 Sk. pr.

100 Tdr. 128 — 32 -

I alt... 501 Rd. 64 Sk.,

medens Vandskatten af den gamle Have i Følge kgl. Resol. af 19. Febr. 1817 kun udgjorde 31 Rd. 60 Sk. aarlig, foruden den sædvanlige Afgift af Opstandere og Taphaner, saa at den nye Haves Vandforsyning efter Tøndemaal efter denne Beregning vilde koste 470 Rd. 4 Sk. mere end hidtil, og det uagtet man for at formindske Udgiften havde gjort væsentlige, ikke tidligere paatænkte Indskrænkninger, navnlig ved det i Haven antragne Springvand. Disse Priser vare saa overordentlig høje, at der formentlig var al Anledning til at gjøre Indsigelse derimod. For filtreret Vand var der saaledes hidtil af andre Forbrugere kun betalt 32 Sk. pr. 100 Tdr., altsaa kun det halve af, hvad der nu forlangtes for Haven, og for ufiltreret 10 Sk. pr. 100 Tdr., ikke alene til offentlige Anlæg, men

endog til privat Næringsbrug. Magistraten havde ogsaa selv tidligere i Skrivelser til Komiteen for den botaniske Haves Flytning paa dennes Forespørgsel erklæret, at den fastsatte Betaling for ufiltreret Vand for Tiden var 10 Sk. pr. 100 Tdr.; Forhandlingerne vare altsaa indledede med Magistraten, længe inden Forhøjelsen traadte i Kraft, og Havens Vandledninger vare anlagte i Tillid til, at der ikke senere vilde blive forlangt højere Betaling for filtreret og ufiltreret Vand, end efter de da gjældende Priser. Dertil kom, at det vilde være meget ubilligt, om den botaniske Have, af hvilken Kommunen og dens Indvaanere havde saa store Fordele, netop skulde være en af de første Forbrugere, af hvem man fordrede en forhøjet Afgift. Direkte Fordel ved Havens Anlæg havde nemlig Kommunen dels derved, at der nu ikke længere skulde leveres Vand til den gamle botaniske Have mod det ubetydelige Vederlag, som derfor blev givet, og dels ved, at Kommunens Byggepladser omkring den nye Have utvivlsomt vilde blive betalte med en højere Pris, end naar de ikke laa lige over for det store, smukke Terræn. De indirekte Fordele var imidlertid langt større, i hvilken Henseende han henviste til den Betydning, Haven havde for Kommunehospitalet, og den Oplysning og Belæring den bød det store Publikum. Naar alt dette toges i Betragtning, vilde det endog have været rimeligt, at Kommunen bidrog til de store Udgifter, som Havens Drift og Vedligeholdelse samt Tilsynet med den offentlige Adgang krævede; men i ethvert Fald kunde det da ventes, at Bestyrelsen for Vandvæsenet, der havde Universitetet at takke for den værdifulde Damhussø, som uden Kjøbesum i Aaret 1809 blev samme overladt for den ubetydelige Afgift af 30 Tdr. Byg aarlig, ikke vilde stille strengere Fordringer, end det var almindeligt, endog for privat Næringsbrug, paa den Tid, Haven blev anlagt. Tvært imod var man berettiget til at antage, at, naar der i Følge Loven af 30. Novbr. 1857 § 5 skulde søges en Overenskomst om Vandskatten af offentlige Bygninger, maatte Meningen hermed være den, at der for saadanne kunde ventes nogen Nedsættelse, i alt Fald for de Dele, som ikke vare bestemte til Beboelse, og navnlig antog man, at der i dette Tilfælde, af Hensyn til Havens store Betydning for Byen, vilde blive gjort et særlig moderat Forlangende. Kvæstor androg derfor paa, at Ministeriet vilde søge opnaaet en Overenskomst med Magistraten, saaledes at Afgiften for filtreret Vand sættes til 32 Sk. pr. 100 Tdr. og for ufiltreret til 10 Sk. pr. 100 Tdr. Herefter vilde Afgiften blive for 56,000 Tdr. filtreret Vand 186 Rd. 64 Sk.
for 77,000 Tdr. ufiltreret Vand 80 — 20 -

I alt... 266 Rd. 84 Sk.

Men da Erfaringen havde vist det mislige ved, at Afgiftens Størrelse var afhængig af fluktuerende Priser, burde Afgiften under alle Omstændigheder fastsættes til et vist aarligt Beløb, saaledes som Tilfældet var med Vandskatten af astronomisk Observatorium, hvilket Beløb da forblev uforandret, saa længe Bygningernes eller Havens Arealer ikke bleve udvidede eller Forandringer foretagne ved Vandforsyningen.

Ministeriet tilskrev derefter under 29. Septbr. Magistraten, at det i Betragtning af de store Goder, hvori Kommunens Beboere gennem det for Universitetet meget kostbare Anlæg af Haven bleve delagtige, havde næret og nærede den Forventning, at Magistraten vilde være villig til, om ikke at lade sig nøje med det Beløb, der svarede af den gamle Have, saa dog at moderere Fordringerne saaledes,

at Universitetet ikke foruden at udrede den store Anlægskapital tillige skulde føle den trykkende Byrde af en saa stor aarlig Udgift, som den, Magistratens Skrivelse af 3. Aug. stillede i Udsigt, men at i ethvert Fald det af Kvæstor fremsatte Forslag maatte blive lagt til Grund for Beregningen, og Afgiften i Henhold til Bestemmelsen i Lov af 30. Novbr. 1857 fastslaas til det deri opgjorte Beløb. Herpaa svarede Magistraten i Skrivelse af 14. Oktbr., at den ikke kunde nedsætte den forlangte Betaling, da den var fuldstændig i Overensstemmelse med, hvad der betales for lignende Vandforbrug. Den gjorde i saa Henseende opmærksom paa, at den af Kvæstor anførte Betaling af 32 Sk. pr. 100 Tdr. filtreret Vand (bestemt ved Bekj. 28. Juni 1859) kun gjaldt for Vand til Næringsbrug i Ejendomme, af hvilke der desuden svares den i Lov af 30. Novbr. 1857 § 2 omhandlede Skat, ellers var Betalingen 4 Mk. pr. 100 Tdr.; for ufiltreret Vand forlangtes der af enhver, der i de sidste Aar havde faaet saadant Vandindlæg, 16 Sk. pr. 100 Tdr. Vand. Da den forlangte Afgift var meget lav, og det ikke var usandsynligt, at Vandforbruget i den botaniske Have vilde stige, især naar et forøget Vandforbrug ikke skulde medføre en forøget Afgift, kunde Magistraten umulig gaa ind paa, at Afgiften fastsattes til et uforanderligt Beløb, uden Hensyn til Forbrugets Størrelse. Den maatte derfor fastholde, at Betalingen pr. 100 Tdr. Vand kun bestemtes indtil videre, og at Vandafgiften for botanisk Have forøgedes eller nedsattes, naar Betalingen for tilsvarende Vandforbrug blev forøget eller nedsat.

Efter at Ministeriet havde sat Kvæstor i Kundskab om, at det agtede at gaa ind paa den forlangte Betaling, henstillede denne under 16. Jan. 1875, om der ikke maatte være Anledning til, forinden Magistraten herom blev tilskrevet, at tage denne Sag, som angik en ikke ringe Gjenstand, under yderligere Overvejelse. Betalingen skulde i Følge Lov 30. Novbr. 1857 § 5 for offentlige Bygningers og Staten tilhørende Etablissemeters Vedkommende fastsættes efter Overenskomst. Meningen hermed kunde selvfølgelig ikke være den, at der for slige offentlige Instituter skulde betales den samme Afgift, som af private Bygninger og Anlæg til Næringsdrift, thi i saa Fald vilde Bestemmelsen være ganske betydningsløs; men den maatte derimod tilsigte, at der af offentlige Anstalter, som vare til almindelig Gavn, skulde svares en saadan lempeligere Afgift, som med Billighed kunde fordres i hvert enkelt Tilfælde. At den nye botaniske Have maatte henføres til denne Kategori, kunde ikke bestrides, og det var derfor ikke mere end billigt, at det Vand, der til Havens Drift behøvedes fra Stadens Vandværk, leveredes til en moderat Pris, ligesom en saadan lempeligere Afgift af 32 Sk. pr. 100 Tdr. filtreret Vand ogsaa svarede af enkelte andre. Hvad den af ham angivne Betaling af 10 Sk. pr. 100 Tdr. ufiltreret Vand angik, gjorde han opmærksom paa, at det var den, som Magistraten under de tidligere Forhandlinger havde forlangt, uden at det den Gang blev antydet, at Prisen, endog i den nærmeste Fremtid kunde ventes forøjet. Han udtalte derfor, at det Standpunkt, som Magistraten i denne Sag havde indtaget, var uberettiget og i Strid med Loven af 1857 § 5, idet den satte sin ensidige Villie i Stedet for den i Loven krævede Overenskomst. Fastholdt Magistraten denne Anskuelse, vilde Loven ikke kunde anvendes, og han saa da ikke rettere, end at Vandafgiften maatte fastsættes ved en særlig Lovbestemmelse. Sluttelig bemærkede han, at det var en Misforstaaelse af Magistraten, at han skulde have foreslaaet Afgiften sat til et uforanderligt aarligt Beløb, uden Hensyn til Forbrugets Størrelse; thi selvfølgelig maatte der betales

yderligere Afgift efter de nævnte Taxter af det Vand, som vilde behoves uden for det paaregnede Kvantum, ligesom særlig Afgift maatte svares, naar Bygningerne eller Havens Arealer udvidedes.

Ministeriet henstillede derefter til Indenrigsministeriet, om det vilde forelægge et Lovforslag, hvorved Vandskatten af Haven fastsattes, idet det i øvrigt paa det varmeste anbefalede Sagen til det. Indenrigsministeriet foranledigede Sagen forelagt for den samlede Magistrat til fornyet Overvejelse, hvorefter Magistraten i Skrivelse af 26. Februar 1875 til bemeldte Ministerium yderligere udtalte sig om Sagen. Den bemærkede heri med Hensyn til det af Kvæstor angaaende Anvendelsen af Bestemmelsen for Afgiften af Vand til Næringsbrug anførte, at denne Afgift (nu 0,85 Kr. pr 100 Tdr. Vand) efter Loven ikke kunde finde Anvendelse paa botanisk Have, hvor der ikke var Næringsbrug, men at der desuden i Henhold til Loven af 30. Novbr. 1857 foruden denne Afgift skulde betales den i § 2 bestemte Vandskat efter Arealet i alle Etager af de Bygninger, hvori saadant Vand blev forbrugt, hvilken Arealskat ikke var affordret de paagældende Bygninger, og at den Afgift, som Magistraten havde forlangt for Vandet til Springvandene, Akvariet, Havevanding og Dampmaskinerne, ikke engang gav fuld Dækning for, hvad dette efter de sidste Aars Regnskaber kostede Kommunen. Denne Afgift blev derfor ogsaa fra 1. Jan. 1875 efter Kommunalbestyrelsens Bestemmelse hos alle private opkrævet med 1,40 Kr. pr. 100 Tdr., og Afgiften for ufiltreret Vand uden Tryk opkrævedes fra samme Tid med 0,40 Kr. pr. 100 Tdr. Imidlertid havde den samlede Magistrat, under Forudsætning af, at Haven og dens Drivhuse holdtes aabne for Publikum uden Betaling, vedtaget at gaa ind paa at levere det til botanisk Have attraaede Vand i den opgivne Udstrækning paa følgende Vilkaar:

1. at der af de Bygninger, som benyttedes til Beboelse, erlagdes samme Betaling, som i Loven af 30. Novbr. 1857 § 2 var fastsat for private Ejendomme med det herefter i Loven hjemlede Vandforbrug;
2. at der for enhver Taphane, der ikke henhørte til de ved Nr 1 hjemlede, betaltes i Henhold til den citerede Lov 4 Kr. aarlig;
3. at der for Vand med Højtryk til Springvandet, Springet i Palmehuset, Havevanding, Akvariet og Dampkjedlerne erlagdes kun det halve af, hvad private til enhver Tid betalte for saadant Vand (nu 1,40 Kr.), for Tiden altsaa 0,70 Kr. for 100 Tdr., og
4. at der for Vand direkte fra Sortedamssøen ligeledes betaltes Halvdelen af, hvad private til enhver Tid betalte herfor (nu 0,40 Kr.), for Tiden altsaa 0,20 Kr.,

alt selvfølgelig imod, at den nævnte Lovs almindelige Bestemmelser, navnlig om Beregningen af den forbrugte Vandmængde, enten ved Vandmaaler eller ved Vandinspekterens Skjøn, saa vel som Bestemmelserne i Regulativet for Københavns Vandværk, ogsaa her fandt Anvendelse. Endelig maatte Magistraten her, som i alle andre lignende Tilfælde, tage det Forbehold, hvis Hensyn til Byens Vandforsyning gjorde det nødvendigt, at kunne indskrænke Forbruget til Springvandene og Akvariet.

Kvæstor, hvis Erklæring Kultusministeriet begjærede med Hensyn til dette modificerede Tilbud, erklærede under 22. Marts næst efter, at der var al Anledning for Universitetet til at modtage det. Hvad angik den af Magistraten til Tilbudet knyttede Forudsætning, nemlig at Haven og dens Drivhuse uden Betaling

holdtes aabne for Publikum, var dette kun, hvad der allerede for Tiden skete; og da der ikke derved var antydnet Omfanget af den Tid, hvori offentlig Adgang forventedes, vilde man selvfølgelig være berettiget til at indskrænke den nuværende udstrakte Adgang, saafremt dette i Fremtiden maatte blive anset for nødvendigt.

Ministeriet har derefter ved Skrivelse af 8. April 1875 underrettet Kvæstor og Direktøren for den botaniske Have om, at det er gaaet ind paa den af Magistraten foretagne Nedsættelse af Afgiften.

— Da der af Universitetet blev tegnet Assurance paa de 3 i den nye botaniske Have opførte Bygninger for Gartneren, Medhjælperne og Portneren, opstod det Spørgsmaal, om det maatte anses for nødvendigt eller i alt Fald tilraadeligt at lade Væxthusene og navnlig det store Drivhus assurere. Komiteen for den botaniske Haves Flytning, hvis Erklæring Kvæstor herover begjærede, svarede imidlertid, at de ikke vare udsatte for nogen Brandfare, og at der derfor efter dens Overbevisning ikke var nogen Grund til at lade dem assurere, hvilket ogsaa, da Værdien maatte ansættes til omtrent 200,000 Rd., vilde paaføre Universitetet en aarlig Udgift af noget over 200 Rd. Herefter meddelte Ministeriet under 4. Juni 1874 Kvæstor, at det ansaa det for overflødigt at tegne Assurance paa Drivhusene.

5. Om Fritagelse for at svare Kongetiende.

Ved Overtiendekommissions Kjendelse af 5. Februar 1829 blev Kommunitetets Kongetiende af Jordlodden Matr. Nr. 3 af Storelinde Overdrev i Karise Sogn, af Hartkorn 9 Tdr. $\frac{3}{4}$ Alb., fastsat til et aarligt Vederlag af 4 Tdr. 2 Skpr. 3 Fdkr. Byg fra den Tid, Lodden blev opdyrket. Da den i Aaret 1858 endnu henlaa til Græsning uden at være dyrket, og der derfor aldrig var svaret Tiende af samme, bifaldt Ministeriet under 10. Novbr. 1858 efter Indstilling fra Kvæstor, at den eventuelle Tiendesvarelse maatte betragtes som bortfaldet ved Bestemmelsen i Loven af 14. April 1852 § 22, i Følge hvilken Tiendepligten for de Jorder, der ikke inden 1. Jan. 1856 ere blevne tiendepligtige, ikke senere kan indtræde. Universitetsforvalteren, som antog, at Loven ikke var anvendelig paa saadanne Jorder, for hvilke Tiendevederlaget allerede er fastsat, indberettede imidlertid under 19. April 1859, at Lodden i samme Aar var blevet opdyrket og at det foreløbig var paalagt Forpagteren af samme at overtage Tiendebyrden, for saa vidt der rettelig kunde fordres Tiende. Kvæstor fastholdt under 14. Maj s. A. sin tidligere udtalte Formening om, at Tiendepligten i Følge Loven af 14. April 1852 § 22 ikke kunde paahvile den omtalte Lod, men henstillede til Ministeriets Afgjørelse, hvorvidt der, saafremt der blev svaret Kirke- og Præstetiende, ogsaa burde fordres Kongetiende fra Begyndelsen af Aaret 1860 at regne, hvorefter Ministeriet under 31. Decbr. 1859 resolverede, at Kongetienden kunde hæves, naar vedkommende Yder erkjendte sig forpligtet til at erlægge den. I Henhold hertil blev bemeldte Tiendeafgift opkrævet og upaatalt erlagt indtil Udgangen af Aaret 1870; men efter at der ved Kjøbenhavns Amts søndre Birks Dom af 13. Septbr. 1871 i en lignende Sag var statueret Tiendefrihed*), protesterede Yderen i Henhold hertil mod at betale Tiende og erlagde kun Afgifterne for 1871 og 1872 under Reserva-

*) Se Aarbogen f. 1871—73 Side 315—16.

tion, hvorhos han i en senere afgivet Erklæring gjorde gjældende, at han aldrig havde erkjendt Tiendepligten

Kvæstor udtalte i denne Anledning i en Skrivelse til Ministeriet af 16. Oktober 1873, at der ikke kunde være nogen Tvivl om, at Kommunitetet vilde tage en eventuelt af Tiendeyderen anlagt Sag, og indstillede derfor, at Kommunitetet paa Grund af Bestemmelsen i Lov af 14. April 1852 § 22 frafaldt Krav paa Kongetiende af den omhandlede Jordlod, eftersom den først i 1859 var blevet opdyrket, og at de for Aarene 1871 og 1872 erlagte Afgiftsbeløb tilbagebetaltes. Dette bifaldt Ministeriet ved Skrivelse af 25. Oktbr. s. A.

B. Enkelte Foranstaltninger.

1. Universitetets Bygningsvæsen.

Efter Dekorationsmaler Hilkers Død blev der fra hans Bo gjort Universitetet det Tilbud at afkøbe det de originale Tegninger til Dekorationerne i Universitetets Forsal og Festsal for en Pris af 1000 Kr. Da disse Tegninger maatte anses for nødvendige ved fremtidige Restaurationer, og da en saadan Restauration allerede nu var paatrængende nødvendig med Hensyn til Forhallen, hvis Dekoration har lidt meget, indstillede Konsistorium under 22. April 1875, at de maatte erhverves for Universitetet for den tilbudte Sum. Samtidig hermed androg Kunstakademiet paa, at Hilkers efterladte Tegninger maatte erhverves for det, og Ministeriet begjærede det derfor taget under Overvejelse, om det ikke vilde være rigtigst, at Tegningerne til Forsalen og Festsalen medtoges under denne Samling, dog saaledes, at de kunde erholdes til Laans, naar de behøvedes til Universitets Brug. Konsistorium erkjendte i Skrivelse af 27. Maj Rigtigheden af, at samtlige Hilkers efterladte Samlinger erhvervedes for Kunstakademiet og erklærede, at Universitetets Interesser vare fyldestgjorte, naar der blev taget det antydede Forbehold af dets Adgang til eventuel Benyttelse af Tegningerne til Dekorationerne i Universitetets Forsal og Festsal. De omhandlede Samlinger ere derefter blevne erhvervede for Kunstakademiet.

— Med afdøde Professor Krarup førtes der i sin Tid vidtløftige Forhandlinger om Opvarmningen og Ventilationen af Universitets- og Kommunitetsbygningen. Professor Krarup havde udarbejdet et Projekt hertil; men da han senere af Konsistorium blev opfordret til at udvide dette ved at drage flere Lokaler ind under det, maatte Projektet omarbejdes, hvilket Arbejde han imidlertid ved Døden blev hindret i at fuldføre. Medens man paa dette Sted maa forbigaa de Forhandlinger, der have fundet Sted angaaende disse Projekter, fordi Sagen endnu ikke har fundet sin Afslutning, men foreløbig er stillet i Bero, skal dog her bemærkes, at Ministeriet under 19. Juni 1875 efter Indstilling fra Konsistorium har bevilget, at der af Universitetets 10. Udgiftspost for Finantsaaret 1874—75 maatte udbetales Professor Krarups Enke et Honorar af 520 Kr. for de af hendes afdøde Mand udarbejdede Projekter med tilhørende Tegninger og Overslag.

— Det havde i længere Tid vist sig, at den indigoblaa Grund, paa hvilken Blomsterpartierne mellem Lisenerne i Universitetets Festsal ere udførte, blev overtrukket med hvid Skimmel, der vel kunde afvaskes, men altid kom igjen, en Ulempe,